

کوتاه نوشت طرح‌های فرهنگی سال ۹۲

سازمان دانشجویان

مجری طرح: دفتر دانشکده الهیات

عنوان طرح: جامعه‌شناسی عشق

سرفصل فعالیت: دین و قرآن کتاب و کتابخوانی علم و اندیشه سیاست و اجتماع
 ادب و هنر محرومیت زدایی گردشگری علمی فرهنگی فوق برنامه

اهداف طرح :

بررسی رابطه میان ساختار اجتماعی و عشق و تاثیر جامعه بر عشق و عشق بر جامعه
تبیین ارتباطات بین انسانی از منظر ساختارهای جامعه شناختی و واکاوی نقش جامعه امروزی بر روابط عاطفی
واکاوی تاثیرات مثبت مذهب و تفکر دینی بر روابط عاطفی در قالب روابط عاشقان

خلاصه طرح :

بنا به ادبیات پژوهشی و نظری تولید شده درخصوص "جامعه‌شناسی عشق"، این قلمرو از دانش جامعه‌شناسی سعی در پاسخ به یک پرسش بنیادین دارد: چه رابطه‌ای میان ساختار اجتماعی و عشق وجود دارد؟ این پرسش در واقع خود ترکیبی از دو پرسش بنیادین دیگر است، ساختار اجتماعی تا چه حد فرم و محتوای عشق را تعیین می‌کند؟ و تا چه حد فرم و محتوای عشق مستقل از تاثیرات تعیین کننده ساختار اجتماعی باقی مانده و به عنوان یک پدیده مستقل از نظم درونی خاص یک احساس برخوردار می‌باشد؟ بنابراین، میتوان از دو قلمرو پژوهش سخن گفت: یکی اجتماعی بودن عشق و تاثیر جامعه بر عشق و دیگری عاطفی یا عاشقانه بودن جامعه و تاثیر عشق بر جامعه و توان اشکال جدید روابط عاشقانه در بازتعریف جامعه. دیگر نمیتوان سخن از تاثیر یکسویه جامعه بر عشق به عنوان یک پدیده اجتماعی گفت؛ عشق و تحولات آن نیز به بازتعریف ابعاد متفاوت حیات اجتماعی می‌پردازند و منابع حیات اجتماعی را به مسیرهای سازگار با خود هدایت می‌کند.

در کارگاه آموزشی "جامعه‌شناسی عشق" که یک دوره ۴ ساعته را شامل خواهد شد، از هر دو مساله بالا سخن گفته می‌شود. اما ترتیب کار به گونه‌ای است که نخست از تاثیرات جامعه بر عشق سخن گفته خواهد شد. اگر عشق یک پدیده اجتماعی است بنابراین می‌توان سخن از وابستگی آن به موقعیت‌های اجتماعی گفت. اگر اینگونه است آنگاه می‌توان سخن از تاریخ عشق، انواع آن و تحولات عشق گفت. از سوی دیگر، اگر عشق یک پدیده اجتماعیست و حاصل کنش متقابل اجتماعی می‌باشد، آنگاه می‌توان سخن از مراحل متفاوت این پدیده گفت و بنا به نظریه‌های مختلف جامعه‌شناختی سخن از جایگاه این پدیده در حیات اجتماعی معاصر و نظم اجتماعی حاکم بر پدیده عشق گفت. در اینجاست که پرسش دوم پا به میدان می‌گذارد، آیا چنانچه گفته می‌شود جهان مدرن امروزی جهانی عقلانی شده، محاسبه‌گر، افسون زدایی شده و خالی از ابعاد عاشقانه است یا اینکه می‌توان سخن از سرمایه داری عاطفی (emotional capitalism) گفت؟ آیا روابط عاشقانه انسان امروزی، به روابطی سست، موقتی، بیمعنا، کلینیکی، پلاستیکی و یا حمایتی تبدیل شده و یا آنکه هنوز از عمق یک رمانس واقعی قرن هجدهمی برخوردار است؟ آیا میتوان سخن از استثمار عشق به وسیله بازار گفت و عشق را همچون بسیاری از پدیده‌های انسانی دیگر گرفتار در تناقضات فرهنگی سرمایه داری دانست و یا اینکه باید سخن از افزایش دامنه "انتخاب" انسانی در روابط عاشقانه گفت؟ و بالاخره اینکه آیا دیدگاه‌هایی همچون فمینیسم با انکار عشق رمانتیک و تاکید بر ایجاد فاصله میان زن و مرد، در راستای گفتمان مردسالار و سرمایه داری حرکت نمی‌کنند؟ پرسش‌هایی از این دست و پرسش‌های دیگری که در خصوص عشق در طول دوره آموزشی "جامعه‌شناسی عشق" مطرح می‌گردند، سعی در پررنگ‌انداختن بر پدیده‌ای دارند که به گمان بسیاری از افراد از خصوصیت‌ترین و فردی‌ترین پدیده‌هاست و نمی‌توان همچون یک جامعه‌شناس درباره آن سخن گفت.

پس از اعلام فراخوان عمومی و ثبت نام از دانشجویان علاقه مند، کارگاه آموزشی فوق با حضور دکتر مصطفی مهرآئین (دکتری جامعه‌شناسی دانشگاه تربیت مدرس) در یک روز و در دو نوبت صبح و عصر برگزار خواهد شد. با ریزنی‌های صورت گرفته ایشان حق الزحمه‌ای دریافت نخواهند کرد، لذا هزینه دریافتی از دانشجویان صرف امور اجرایی طرح خواهد شد. پیش‌بینی می‌شود ۳۰ نفر از دانشجویان در این طرح مشارکت نمایند.

زمان اجرا: پنجشنبه ۹۲/۲/۵ مکان اجرا: سالن شورای سازمان مرکزی جهاددانشگاهی